Afkortingen

CC : Council Conclusions (Raadsconclusies Raad Buitenlandse Zaken met ministers van Defensie op 18 en 19 november jl.)
CION : European Commission
CSDP : Common Security and Defence Policy (Gemeenschappelijk Veiligheids en Defensiebeleid – GVDB)
ECC : European Council Conclusions (Raadsconclusies Europese Raad op 19 en 20 december jl.)
EDEM : European Defence Equipment Market
EDTIB : European Defence Technological and Industrial Base
EEAS : European External Action Service (Europese Dienst voor Extern Optreden – EDEO)
FSJ : Freedom, Security and Justice (in Nederland: Veiligheid en Justitie)
HR : High Representative (Hoge Vertegenwoordiger)
MS : Member States
SME's : Small and Medium Enterprises

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
Rendez-vous (CC §4, ECC §22)	CC: Council to revert to security/defence and concrete proposals/work strands (below) *by mid-2014* on the basis of progress report. ECC: in *June 2015 EC* will assess concrete progress on all issues (verifiable steps to implement EC orientations) and provide guidance on the basis of Council report drawing on inputs from CION, HR, EDA. **De Europese Raad bespreekt de stand van zaken op basis van een tussentijdse rapportage halverwege 2014 en bespreekt de vooruitgang op alle terreinen in juni 2015. Deze 'rendez vous-clausule' is in overeenstemming met de Nederlandse inzet om de verdieping van Europese samenwerking op het terrein van veiligheid en defensie gestalte te geven. Ook de Navo-Top in september dit jaar moet worden benut om daar een krachtige impuls aan te geven.**
Regional strategies (CC §6)	Update or elaborate regional strategies (e.g. gulf of Guinea) **Nederland steunt de totstandkoming van geïntegreerde regionale strategieën als kader voor een effectieve aanpak van structurele veiligheidsproblematiek zoals in de Sahel en de Golf van Guinee. Een dergelijke benadering heeft in de Hoorn van Afrika reeds zijn waarde bewezen. Momenteel werkt de EDEO de regionale strategie voor de Golf van Guinee uit, in navolging van de gezamenlijke mededeling van de Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie hierover van 18 december jl. (JOIN (2013) 31). De Kamer heeft het Nederlandse standpunt hierover via de reguliere weg ontvangen (BNC-fiche).**
Comprehensive Approach (CC § 7&8, ECC § I.5)	1. Prepare practical improvements for smooth transitioning of missions/operations ("exit strategies"). 2. Deliver "ambitious" Joint CA (HR + CION).(EC CC: further improving efficiency and effectiveness of CA is a priority). 3. Take forward action plan on nexus development/security

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	De gezamenlijke mededeling van de Hoge Vertegenwoordiger en de Commissie over de geïntegreerde benadering van 11 december jl. (Join (2013) 30) biedt aanknopingspunten om in EU-verband militaire operaties, civiele missies en inspanningen voor duurzame ontwikkeling beter op elkaar aan te laten sluiten. Dit vergt gezamenlijke planning en gecoördineerd optreden, vanuit een gedeelde visie op de rol die de EU in een crisisgebied kan spelen. Het initiatief voor verbetermaatregelen ligt in belangrijke mate bij de EU-instituties zelf (Hoge Vertegenwoordiger/EDEO, Europese Commissie). De Kamer heeft het Nederlandse standpunt hierover via de reguliere weg ontvangen (BNC-fiche).
Equipment support (CC §10, ECC § I-7)	More systematically address requirements for, and poss. limitations to provide equipment necessary for security forces to be trained effectively and sustainably by CSDP missions/operations. CC: HR, together with CION, to propose recommendations *in first half 2014* (incl. priority areas for concrete implementation). ECC: MS, HR and CION to ensure greatest possible coherence btw EU's and MS' actions. **De EU kan een coördinerende rol vervullen, maar het zijn de lidstaten die besluiten om materieel beschikbaar te stellen. Nederland sluit bijvoorbeeld reeds bilaterale overeenkomsten voor de levering van overtollig defensiematerieel (zoals bijvoorbeeld het *Memorandum of Understanding* met Burundi uit 2009 voor onder meer de levering van vrachtauto's door Defensie). In dergelijke gevallen wordt goed de samenhang met activiteiten van andere landen en internationale organisaties bezien.** **De Hoge Vertegenwoordiger zal in overleg met de Commissie in de eerste helft van 2014 voorstellen uitwerken.**
Internal/External security (CC §11)	Accelerate cooperation btw CSDP (missions/operations) and FSJ **Vanwege de toegenomen verwevenheid van interne en externe veiligheid moeten vaker dwarsverbanden worden gelegd tussen activiteiten in het civiele en het militaire domein, teneinde nieuwe dreigingen effectief het hoofd te kunnen bieden. Dit resulteert op Europees niveau in nauwere samenwerking tussen de Europese Commissie en de EDEO bij de ontwikkeling van een integrale aanpak op veiligheidsgebied (zie ook onder 'emerging security challenges' pag. 4). Anderzijds moeten de competenties, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van verschillende actoren, bijvoorbeeld in het digitale en in het maritieme domein, worden gerespecteerd. Voorop moet staan dat beschikbare instrumenten optimaal worden benut. Nederland is geen voorstander van militaire maritieme operaties toegespitst op civiele taken zoals grensbewaking.**
Rapid Response (CC§12a&b, ECC§I-8)	1. Further improve planning, conduct, support of civilian missions, notably expedite their rapid deployment and early effective delivery of mandates: 1.1: (i) Implement roadmap established to tackle shortcomings, and regularly report. (ii) Ensure early access to financing of

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
1. Planning, conduct, support of civilian missions (CC §12 a, ECC § I-8)	civilian deployments and flexibility in using available resources. ECC: CION, HR and MS to ensure that procedures and rules for civilian missions enable EU to be more flexible and to speed up their deployment. 1.2. Continue work on ensuring ownership, political buy-in and sustainability of results, and regular report. 1.3. Mission support: (i) finalise feasibility study on setting-up Shared Services Centre. (ii) Work on evaluation of missions' impact. 1.4: Financing. ECC: Examine *rapidly* financial aspects of EU missions and operations, incl. in context of Athena mechanism review with a view to improving system of their financing – based on report from HR.
2. EU military rapid response incl. EU BGs (CC§12a&b, ECC§I-8)	2. Develop more flexible, multi-service suite of voluntary assets, and related mechanisms for making them available. CC: HR to elaborate proposals set out in EEAS Note (on RR/BGs) with a view to swift implementation: 2.1. Strengthen BGs' modularity, to improve operational usability/deployability (incl. through EU RR/Air, Maritime and Land (new) concepts revision). 2.2. Take forward Framework Nation approach. 2.3. Proposals to enhance and streamline exercises with EUBGs and improve certification. 2.4. More structured involvement of EUBGs in advance planning incl. contingency planning 2.5. Regular consultations and exercises at political level by MS in BG on stand-by. 2.6. Close contacts with NATO to develop proposals for synergies. 2.7. Consider financial aspects in view of the Athena mechanism.
3. Lisbon Treaty	3. Look into use of relevant Treaty articles on rapid response, incl. Art. 44 **Het vermogen van de EU om snel te reageren op crises kan worden verbeterd door structuren en instrumenten beter te benutten. De politieke wil van de lidstaten om gezamenlijk op te treden is daarvoor cruciaal. Het *EU Battlegroups*-concept maakt prominent deel uit van deze discussie. In dit kader moet vooral aandacht worden geschonken aan de besluitvorming over inzet en het leveren van bijdragen door de lidstaten. Regelmatige politieke consultaties en *scenario-based* oefeningen, vergroten het inzicht in de werking van het EUBG-instrument en in de noodzakelijke voorwaarden voor snelle besluiten over gezamenlijke militaire inzet. Vanuit Nederlandse optiek wordt hierbij de rol van nationale parlementen vooralsnog onderbelicht. Mede naar aanleiding van de discussie over de *EU Rapid Response* in de Centraal Afrikaanse Republiek blijft het onderwerp dit jaar op de agenda staan. Daarbij komt de komende periode het vraagstuk van lastenverdeling, mede met het oog op de herziening van het Athena-mechanisme in de tweede helft van dit jaar, aan de orde.**

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	De lidstaten zullen zich snel moeten buigen over de financiering van de EU-missies en operaties, op basis van een rapport daarover van de Hoge Vertegenwoordiger. De evaluatie van het Athena-mechanisme is gepland in de tweede helft van 2014.
Support to humanitarian response (CC §13)	Further work to enhance cooperation **Nederland levert bijdragen aan humanitaire hulpverlening in noodsituaties en steunt een coördinerende rol van de EU daarbij. Nederland is geen voorstander van het op afroep van de EU automatisch beschikbaar maken van (militaire) capaciteiten voor deze taak.**
Emerging security challenges (CC §14, ECC § I-9)	
1 Cyber (CC §14a)	1. Cyber: implement and take forward CSDP related aspects of EU cyber security strategy. CC & ECC: HR, in cooperation with EDA and CION, to present *in 2014* EU Cyber defence policy framework.
2. Maritime (CC § 14b)	2. CC & ECC: 2.1 Prepare, for adoption *by June 2014*, an EU Maritime Security Strategy (including CSDP) on the basis of joint COM from HR and CION to be presented by early 2014. 2.2 Following adoption of EU Strategy, elaborate action plans to implement it, *by end 2014*.
3. Integrated Border Management (CC § 14 c)	3.1 Finalise concept for CSDP support to IBM (end 2013). 3.2 CC: HR to present *by early 2014* an option paper with proposals for further action to support Sahel/Saharan border.
4. Energy (CC § 14 d)	4. Strengthen coherence in EU response to energy challenges in defence sector
5. Space (CC § 14 e)	5.1 Work towards adopting international Code of Conduct on outer space. 5.2 Address requirements for high resolution satellite incl. from governmental source

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
6. Impact of changes (EC § ECC§ I-9)	6.ECC: HR, in cooperation with CION, to assess impact of changes in global environment, and to report to Council *in course of 2015* on challenges and opportunities for EU **Bij de uitwerking van deze actiepunten hebben de EU-instituties in belangrijke mate het voortouw. Nederland zal bijdragen aan de totstandkoming van strategische kaders op prioritaire terreinen zoals *cyber* en maritieme veiligheid. Daarbij wordt de complementariteit met activiteiten in de Navo onderstreept. De Kamer ontvangt een brief van de minister van Defensie waarin de verschillende activiteiten in de Navo en in de EU op maritiem terrein nader worden toegelicht (toezegging algemeen overleg Navo op 18 februari jl.).** **Op 6 maart jl. is de gezamenlijke mededeling van de Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie over de EU maritieme veiligheidsstrategie gepubliceerd (JOIN (2014) 9). De Kamer ontvangt volgens de reguliere procedure het Nederlandse standpunt in reactie op de mededeling (BNC-fiche).** **De Europese Raad zal in juni 2014 de EU maritieme veiligheidsstrategie vaststellen. Op basis van de gezamenlijke mededeling hierover werken de Hoge Vertegenwoordiger/EDEO en de Europese Commissie de strategie uit. De lidstaten worden daarbij betrokken middels zogenoemde *Friends of the Presidency* bijeenkomsten. Voor het einde van 2014 moet de strategie zijn uitgewerkt in actieplannen.** **De Hoge Vertegenwoordiger zal in overleg met de Commissie en het EDA in 2014 een beleidskader opstellen voor EU *Cyber Defence*.**
Partnerships (CC § 15)	1. Maximise cooperation, taking forward EU-UN Plan of Action 2. Continue strong/coherent/mutually reinforcing EU-NATO cooperation. Further implement practical steps for effective cooperation 3. Give renewed impetus at EU-Africa summit (Apr.) incl. security dimension 4. Continue cooperation 5. Engage dialogue (e.g. ASEAN, counter-piracy group,…) 6. Pursue further signing of Framework Participation Agreements and encourage/foster contributing partners' support to CSDP, develop regular security/defence dialogues and offering opportunities for training & advice. **De EU kan alleen in nauwe samenwerking met partnerorganisaties doelgericht bijdragen aan veiligheid en stabiliteit, zowel ver weg (Sahel, Hoorn van Afrika), als dichter bij huis (Westelijke Balkan, Oekraïne). De inspanningen moeten zich concentreren op de samenwerking met de VN, de Navo en de Afrikaanse Unie. Staten en regio's moeten in de**

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	gelegenheid worden gesteld zoveel mogelijk zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor veiligheid en stabiliteit. Doorlopend actiepunt.
Civilian capabilities (CC §18, ECC §I-15)	1. CC: Improve at EU-level mechanisms and procedures to recruit and train civilian personnel for CSDP and increase transparency. ECC: enhance development of civilian caps. 2. Possibly revisit ambitions and priorities agreed at Feira taking into account experience and lessons from civilian missions and capability development **De EU levert met haar speciale vertegenwoordigers, missies en operaties en OS-programma's op het gebied van veiligheid, politie en justitie een belangrijke bijdrage aan de stabiliteit en veiligheid van landen. De EU vervult daarbij steeds vaker een voortrekkersrol. Nederland wil hieraan bijdragen door missies te steunen en door betere samenhang tussen de activiteiten van de verschillende EU-instellingen te bepleiten. De krijgsmacht kan een belangrijke bijdrage leveren aan hervorming van de veiligheidssector in bepaalde conflictgebieden, zoals ook Nederlandse politiefunctionarissen steeds vaker trainingen verzorgen om het vaak zwakke politieapparaat ter plaatse te versterken. Nederland zendt ook civiele deskundigen uit voor de bevordering van veiligheid, rechtsorde en goed bestuur – zowel, voor, tijdens en na crisissituaties.**
Defence capabilities 1. EU-NATO cooperation (CC§20) 2. Systematic long term cooperation (CC§21, ECC §I-12**)** 2.1 CDP (CC §21a) 2.2 Transparency & info sharing (CC§21b, ECC§ I-12) 2.3 Demand (CC §21c)	1. Continue good cooperation and mutual reinforcement with NATO to ensure complementarity and increase coherence regarding EU military cap. development and NATO DPP (outcomes & timelines) 2. Develop/foster systematic and long term defence cooperation: ECC: HR and EDA to put forward policy framework by end 2014, in full coherence with existing NATO planning processes. CC (§2-6): Develop EU policy guidance incl. by examining idea of strategic defence roadmap. Approach encompassing: 2.1. Implementation and use of Capability Development Plan 2.2. Increased transparency & information sharing on defence planning 2.3. Consolidation of demand, through harmonised requirements covering whole life cycle 2.4. Develop incentives for cooperation in Europe incl. fiscal measures. ECC: EDA to examine ways in which MS can cooperate more effectively & efficiently in pooled procurement projects, and

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
2.4 Incentives (CC §21d, ECC §I-14)	report back by end 2014.
2.5 Synergies (CC §21e)	2.5. Encourage synergies btw sub regional and multilateral activities
3. Cooperative models	3. ECC: MS encouraged to explore ways to replicate EATC model other areas.
4. Cooperative projects:	4. ECC: Commitment to deliver key capabilities and address critical shortfalls through concrete projects by MS: 4.1. RPAS: prepare for programme of next generation European MALE RPAS; establish RPAS users community; synergies with CION on regulation (initial RPAS integration into European Aviation System by 2016); appropriate funding from 2014 for R&D activities. 4.2. AAR: increase overall capacity and reduce fragmentation 4.3. Satellite Communications: prepare for next generation governmental satellite communications; set up users group in 2014. 4.4. Cyber: develop roadmap and concrete projects.
5. Counter Improvised Explosive Devices (CC§29)	5. Progress on concrete projects and building on the EU Concept for C-IED towards a Comprehensive EU Strategy to counter this threat **Nederland steunt de verankering van Europese capaciteitenversterking op defensieterrein. Bestaande handvatten (*Capability Development Plan, Code of Conduct on Pooling and Sharing*) moeten worden gebundeld met nieuwe initiatieven (verhoging transparantie, uitwerking *incentives,* toepassing *pooling and sharing* op andere terreinen) tot een structureel proces voor gezamenlijke capaciteitenontwikkeling. Een overkoepelend *policy framework* kan in dit licht het kader bieden waarmee de lidstaten en het EDA betere sturing geven. Nederland wil bijdragen aan de totstandkoming van dit document en onderstreept daarbij de noodzakelijke congruentie met het *NATO Defence Planning Process*, de verdieping van samenwerking in kleinere (regionale) verbanden, en de voorbeeldwerking van toonaangevende projecten zoals *Air to Air Refueling*/MRTT en het *European Air Transport Command*.** **De Hoge Vertegenwoordiger en het EDA stellen voor het einde van 2014 een beleidskader op voor structurele capaciteitenversterking. Het EDA onderzoekt in dit kader hoe lidstaten doelgericht en doelmatig kunnen deelnemen in gezamenlijke verwervingsprojecten.** **Het EDA en de lidstaten vormen in 2014 gebruikersgroepen voor samenwerking op het terrein van op afstand bestuurbare vliegtuigen en satellietcommunicatie. Vanaf 2016 moet de integratie van op afstand bestuurbare systemen in het Europese luchtruim gestalte krijgen. Lidstaten die deelnemen aan de ontwikkeling van een nieuw onbemand systeem op langere termijn (periode 2020-2025) zullen vanaf 2014 rekening moeten houden met**

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	investeringen in onderzoek en ontwikkeling.
Dual use technologies and capabilities (CC §24)	1. CION to maximise cross-fertilisation btw defence (EDA programmes) and civil research programmes 2.CC: CION, EDA, EEAS to examine modalities for dual use capabilities (starting with pilot cases) **De EU-instituties hebben de opdracht gekregen voorstellen uit te werken voor *pilot*-projecten op het terrein van *dual use* onderzoek waarbij onderzoeksfondsen van de Commissie en defensie-gerelateerd onderzoek van het EDA en de lidstaten worden gebundeld. Hiervoor zal de Commissie een *Preparatory Action* uitwerken (zie ook laatste punt).**
Synergies with EU policies (CC § 25)	1. Ensure that views of defence community are taken into account in Single European Sky 2. Improve info sharing across maritime actors 3. Work with MS on more coordinated approach to increase energy efficiency **Het EDA kan de lidstaten ondersteunen door Defensiebelangen te behartigen bij de totstandkoming of uitwerking van beleid door de Commissie op terreinen zoals luchtruimintegratie (*Single European Sky Air Traffic Management Research*), maritieme samenwerking en energie en duurzaamheid. Dit betekent niet dat het EDA zondermeer namens de lidstaten kan spreken, of het primaire aanspreekpunt is voor de Commissie en andere agentschappen met betrekking tot Defensie-aspecten. De Commissie moet ontvankelijk blijven voor suggesties van de lidstaten of de defensiesector zelf.**
European DTIB (ECC §16, CC §30)	1. ECC: further develop the necessary skills identified as essential to the future of the European defence industry 2. CC: Identify and further develop concrete measures in support of the EDTIB, including in order to ensure its development across Europe. 3. ECC: Develop roadmap for implementation of CION Communication on security and defence **De Commissie werkt momenteel voorstellen uit voor de versterking van de positie van de Europese defensie-gerelateerde industrie op basis van de Mededeling betreffende de Defensiemarkt en Industrie.**
EDEM (CC § 31)	1. ECC & CC: Ensure full and correct implementation of the 2 directives on procurement and transfers 2. CC: monitor impact of the 2 directives on EDTIB and on cooperation in Europe **Herbevestiging van de toepassing van de twee bestaande defensierichtlijnen door de lidstaten. De effecten hiervan**

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	moeten goed worden gevolgd tot de geplande evaluatie in 2016. Tot die tijd geen nieuwe wet- en regelgeving.
SMEs (CC §32)	CC: Investigate possibilities for additional measures to stimulate European SMEs' participation in the supply chain. Promote greater access of SMEs to security and defence markets as well as R&T. Ensure full implementation of CION SMEs instruments. ECC: promote greater access of SMEs to defence and security markets and to encourage strong involvement of SMEs in future EU funding. **De Commissie zal aanvullende maatregelen uitwerken om het MKB optimaal te ondersteunen bij de verkrijging van toegang tot EU (onderzoeks-)fondsen en internationale toeleveringsketens.**
Security of Supply (ECC §2, CC §33)	1. ECC: CION to develop, with MS and in cooperation with HR and EDA, a roadmap for comprehensive EU-wide SoS regime 2. CC: CION with EDA to continue their efforts to enhance and broaden arrangements on Security of Supply at European level. MS to implement the provisions of the EDA enhanced Framework Arrangement on Security of Supply **De Commissie onderzoekt in overleg met het EDA en de lidstaten hoe de leveringszekerheid van defensiegoederen en –diensten kan worden vergroot en ontwerpt hiervoor een routekaart.**
Standards & certification (CC §34)	CC & ECC: (i) develop by mid-2014 roadmap for defence industrial standards; (ii) produce options for mutual recognition of military certification within EU **Het EDA en de Commissie hebben het voortouw bij de uitwerking van maatregelen voor harmonisering van industriële standaarden op defensieterrein en van militaire certificering.** **Het EDA en de Commissie moeten halverwege 2014 een routekaart hebben ontwikkeld voor de harmonisering van standaarden voor de defensie-industrie.**
R&T (CC § 35 & 36, ECC §18)	Concrete actions to exploit potential for synergies btw civil & defence research, incl. proposals for topics for Preparatory Action on CSDP-related research. 1. CC: CION & EDA to work (with MS, industry and research institutions) on setting up EU framework for mutual use of civilian & military research results for dual use applications. 2. ECC: CION & EDA to work with MS to develop proposals to stimulate dual use research. 3. ECC: Set up Preparatory Action on CSDP-related research

ISSUE	OBJECTIVES & TASKING
	De Commissie en het EDA hebben de opdracht gekregen een gezamenlijk programma voor te bereiden voor EU-veiligheidsonderzoek op daarvoor geschikt geachte *dual use* terreinen.